

Д О К Л А Д

На Учредителното събрание по случай 30 годишнината от
основаването на К.С.К. - "ДОКОМОТИВ" - Р у б е

№ 28429 X 19611

През м.Април 1930 год. група работници от Русенската м.п. фабрика - сега Докомотивно вагонен завод "Васил Коларов" основаха ЖЕЛЕЗНИЧАРСКИЯТ СПОРТЕН КЛУБ.

С много жар и ентузиазъм бързо поставено началото на една всеотдайна работа за физическото укрепване, културното издигане и патристичното възпитание на Русенските транспортни работници - резултатите на които тази вечер честваваме.

Развитие на Железничарският спортен клуб не може да бъде отделено от живота на младежкото спортно движение преди 9 Септември 1944 година, политиката на нашата Партия и правителството след тази светла дата в областта на физическата култура и спорта и нейната огромна организационна и ръководна дейност.

Бързаното народно въстание през 1923 година претърпя неуспех, но то изора изрвава бразда между народа и фашизма.

В откритото си писмо до трудящите се в България другарите Георги Димитров и Васил Коларов дадохме правилна оценка, че поражението на Септемврийското въстание е поражение равно на победа.

Партията не сви своите знамена а използвайки легалните и нелегални форми борба поведе трудящите се на щурм против фашизма. Като спасителни фареове започнаха да проблесват в мрака въстаниевите в по-голямата си част работнически профсъюзи, младежки и др. организации.

Бързо изникнаха работническите и квартални спортни клубове в които от които буржоазията бързаше да постави своя верни ръководства и по този начин да ги използва за своите повиннистични цели.

Партията и Комсомола обаче бяха на своя пост и даваха развълнован отпор на тези домогвания.

Железничарският спортен клуб бързо основан от работници - шоссери, котлари, столари, стругари и пр. от м.п. работниците между които: Стефан Деганов, Дани Георгиев, Илия Янзков, Станислав Александров, Васил Капанджиев, Димитар Вейков, Димитар Даминев, Христо Балков, Борко Дилгеров, Любен Стоилов, Бордан Тодоров, Илия Бакнев, Александър Бондженев, Стефан х. Димитров и др.

Малко по-късно в активна работа се включват: Бордан Тонев, Тодор Паргескиев, Стоян Гаджанов, Никола Из. Панайотов, Георги Ковачев, Атанас Ранков, Никола Пантелеев, Или. Евгени Петров, Ангел Кр. Трифонов, Димитар Димитров, Коста Райсов, Васил Вожков, на които и до сега

работят за укрепването на родната физкултура и спорт.

В първото ръководство влизат другарите: Стефан Доганов, Илия Пеев, Александър Бояджиев и Дани Георгиев като за председател поканват Инж. Благой Сотиров току що постъпил в работилницата буден прогресивен младеж - активен деец в Комсомола и Българският Общонароден студентски съюз. Първите тренировки на младите футболисти започват на поляната при Ж.п.депо а скоро се пренасят на примитивно създаденото игрище на местото дото е сега Месокомбината и Енерговъздуха.

Липсват обуца, фланелки, вратите на игрището са очертани с дрежите на играчите, но голям е ентузиазма и вярата в започнатото дело. Всеки ден след работа и през обедната почивка младите са край топката а край тях десетки млади и по-възрастни възторжени запалениковци.

Бързо нараства членската маса на клуба.

Участниците в футболният отбор с свои средства се набавят футболни обуца, фланелки и гацета а за топки и др. инвентар се набират средства чрез доброволни подписки с ред работниците от завода и членски внос 5 лева месечно.

В този начален период а и по-сетне Голяма помощ оказват прогресивните другари Янко и Белко Димитрови /общарница "Тракия"/ които на дългосрочен кредит доставяха и поддържаха футболните топки и обуци.

Главен източник на средства е широко известната новогодишна томбола на Ж.С.К. От отпадъчни материали работниците /членове и не членове изработват стотици предмети, събират се подаръци и ежегодно от томболата постъпват десетки хиляди лева.

Откупуват се театрални представления, киноспектакли и пр. като спортните дейтели ползват собствената си домашна стипендия за продажба на билетите.

Административното ръководство на предприятието не указва никаква помощ на младата организация. Нещо по-вече тогавашният началник Инж. Буббов, който минаваше за общественик, имаше съвсем превратни схващания за спорта и просто пречеше на дейността му.

Системно пречи на развитието на клуба и инж. Табаков началник на Локомотивният цех.

Едва е идването на инж. Дудунков през 1935 година службата се обвърна с лице към спорта и сам Дудунков стана председател на клуба.

По това време Ж.С.К. добива гражданственост, печели все по-вече привърженици и излиза от тесните рамки на ж.п. работилница. В него вече членуват работници и слушатели от депото, гарите, VI сепция и корабната работилница, като по-този начин става масова спортна организация на Русенските транспортни работници и целият градски район от Техническото училище до Закарната фабрика.

Между първите приобщани се членове от другите служби трябва да споменем:

от депото - Марин Николов и Панайот Калов

от движението - Иван Радков, Дончо Георгиев и Марко Куловски

от VI ял. секция - Илия Пеев и Васил Вожков

от корабната р-ца - Нено Джеврев, Асен Кочухаров и Георги Цачев.

Още през 1932 год. Ж.С.К. става член на БНСФ и тогавашната окръжна Спортна Област. Представителите на буржоазните върхушки от спортните клубове "Напредък" Ялевски, "Ангел Канчев" и Добруджа посредства на нашите представители и всички се сталаеха да възпрепятствуват бурния разтеж на нашата организация.

Те се плашеха от нейния работнически състав, носител на пролетарските прогресивни идеи в спорта и обществото. Немисляха да се примирят, че русенските трудящи се широко и ясно манифестираха своите симпатии и радост от нашите постижения.

Не веднаж те правеха пречки и опити да ни унижат. Използвайки връзките си с фаншизираната управа на БНСФ след всяко наше спечелено състезание те скалъзваха кокетстанции, които почти винаги се решаваха в наша вреда.

Характерно в това отношение е случая, когато след трудна борба през 1936 год. нашия футболен отбор стигна до финала за окръжното първенство. В навечерието на мача, когато нашите състезатели бяха вече на подготовка и активна почивка на хижа "Минзухар" РОСО без каквато и да е причина на два пъти отлага състезанието, създава се всевъзможни пречки на състезателите и накрая чрез пристрастно съдийски ръководство успява да даде победата макар и с минимален резултат 1:0 на Ялевски".

Въпреки всичко, обаче, през 1936 и 1937 година ЖСК беше представителен висшески първенец на Града.

През 1937 год. в РОСО Бене поставен въпроса за изключването ни от БНСФ. Нашите представители в ръководството Стоян Гаджанов, Тодор Пирговлиев и Дани Георгиев бяха подложени на востъпен торнос и заплахи за да бъде сломена непреклонната ни борба в защита справедливата кауза на железничарите спортисти. След упорит двудеи изключването беше предотвратено, но необходимо е да изтъкнем подкрепата която ни указаха някои прогресивни представители от останалите клубове в града, като другарите: Стоян Станев, Борис Абаджиев, Янко Парашкевов от СК "Бенковски"; Васил Тодоров от "Добруджа"; Коста Балабански и Бордан Яковчев от "Ангел Канчев" и др.

ЖСК твърде се възпротивил на наредбата да стане колективен член на фанотската организация "Браник" и фактически той не е членувал в тази организация.

Както вече споменахме, от начало ЖСК застъпваше само футбола. Ветераните футболисти: Стефан Доганов, Васил Капанджиев, Иван Димитров, Христо Георгиев и др. скоро стъпват местата си на нова надеждна смяна като: Стефан Калинов, Стоил Русев, Атанас Балбузанов, Любен Вълчев, Лазар Башев, Стефан Чолаков, Кочо Панайотов Жекон, Васил Денев и др.

С особено чувство на уважение и признателност трябва да отбележим усъднето на състезателя Милъ Иванов Милев, който цели 20 години още от юноша непрекъснато участва като състезател капитан на отбора и треньор, а и сега продължава дейно да работи в спортно учебната и организационна дейност на колектива.

Футболният отбор бързо стъпи на краката си и започна да мери сили с рутинираните вече отбора на останалите русенски клубове.

Особена голяма крачка напред е направена през годините 1934, 1935 и 1936, когато подготовката на отбора се поема от Георги Пармаков /ковач в Ж.П. работилница досел от жп депо Варна/, който въведе известната дубъл V "Ж" система в играта, укрепи дисциплината и създаде футболен отбор с свой маниер на игра.

Създава се добър юношески отбор който е многократен градски първенец.

От 1939 год. до 1945 год. ЖСК е непрекъснен сиржен футболен първенец.

През 1936 год. в борба с железничарските спортни клубове от София, Плевдив, Дряново и Гор.Ореховица, клубът спечели купата за железничарското футболно първенство. Носител на същото първенство той бе и през 1942 и 1943 год.

През м.август 1936 година футболния отбор участва в Турнир в гр.Лин - Югославия, организиран от тамонното спортно дружество "Железничар", а на връщане играе два мача в Плевен, като побеждава тамонните клубове "Ботев" и "Белите Орлета" съответно с 7:1 и 3:0, което ясно говори за добрата форма на отбора.

Все по това време ЖСК гостува на Ромънските клубове "Триумф" в Вукурец и "Аквила" в Гюргево.

Един от първите ЖСК постави началото и на ръчните спортове в Града. В 1935 год. под ръководството на Атанаска Любен Сонова се създава най силния и добре организиран женски

волейболен отбор, който още същата година стана градеки първенец.

Мъжките волейболни и баскетболни отбори бележат бърз въход под ръководството на Илия Бахчев и Страто Петков.

През 1936 год. с цената на много усилия, чрез воини помощи и доброволен труд клубът се сдобива със собствената лодка песторка. За големия ентузиазъм и любов към водните спортове и организацията говори факта, че готовата лодка е била пренесена от работилницата до Дунава на ръце. Гребният екип на клуба е бил окръжен първенец няколко години, за което особена заслуга имат другарите: Нено Джеврев, Стефан Деганов и др.

През 1939 и 1940 год. със съдействието на отдел "Социални Грени" при Министерството на Железниците с много доброволен труд на членовете беше завършен стадиума "Локомотив" надето вече се разгърна масова спортна работа.

9.IX.1944 год. сvari една здрава организация, в която както и по ранно се каза, незастъпваше много видове спорт. Все още мерило за ръста на организацията бе футбола.

Свободата която българския трудов народ извоюва ръководен от славната БКП и със решаващата помощ на червената армия, отвори пътя на общовоено физкултурно движение.

Съществуващите - железничарски знашко д-во, колоседачно, туристическо и секциите "ръчни топци и воден спорт" се обединяват в една мощна физкултурна организация. Образуван са сектори в всички предприятия и учреждения в системата на транспорта. Тия най малки физкултурни единици изиграват решаваща роля в укрепването на "Локомотив".

По същото време дяло на свободата е и създаването на танцова трупа към "Локомотив", основатели на която са: Ана Гугулова, Сийка Стоманиякова, Трифонова, Казанджиева, Кулевски, Иван и Кирна Пенев и др.

Първи от всички организации Локомотив още на 11.X. 1944 год. гостува за футболни срещи в Румъния. И когато някои местни ръководители са искали да попречат на това излизане, Съветския комендант в Русе разрешава излизането и нарежда отбора да бъде извозен със Съветски кораб.

В почти всички видове спорт отборите на Локомотив

са без съперници. Гимнастическият отбор начело с изтъннатите Иван Сирев, Ан. Гугулова и др. стават градски и окръжни първенци. Атлетиката крачи с бързи но уверени стъпки напред, в нея се оформя майстора на спорта Саша Антонова, която дълги години бе републикански първенец а сега треньор по лека атлетика. Така организацията просъществува до 1948 година когато се наложи обединение на всички физкултурни организации в едно д-во "Дунав". Това обединение което бе предложено от другари от София без да се обсъди се възприе, но то не задоволи нуждите на гр. Русе. Известна част от ръководството на Локомотив указват сериозна съпротива за обединяването, но другата част изпълнявайки указанията на Партията се вилчва и дейно подпомага изграждането на Д-во "Дунав". Тази реорганизация и последвалите още три такива са били винаги в ущърб на Локомотив, за това защото тя бе най добре материално, със собствено игрище и салон, а инвентара бе толкова, колкото на всичките организации взети заедно. Образованите сектори в предприятията на транспорта станаха водещи на д-во "Дунав". Отборите по гимнастика, футбол, волейбол, стават основа върху които биват изградени представителните отбори на д-во Дунав. В тази обстановка транспортните работници развиваха физическата култура и спорта веред трудящите се, а тя бе нито малка, нито без съдържание.

През 1949 год. м.август ЦК на БКП излезе със своите исторически решения за по нататъшен ход на физкултурното движение у нас. Образоваха се доброволните спортни организации на профсъюзен и ведомствен принцип, а физкултурата пряко ръководена от профсъюзите. Съгласно тия решения профсъюза на тежката промишленост и тоя на транспортните работници изгради ДСО "Торнедо". С ентузиазъм транспортните работници, физкултурния актив гради новата организация. Издействувано бе нейните отбори да пътуват безплатно както отборите на Локомотив. Даде се на разположение стадиума, салона и цялата материална база, всичко с цел час по скоро да се осъществят решенията на ЦК на БКП. Резултатите дойдоха много скоро. Отборите на Торнедо по бокс, колоездене, атлетика, футбол, гребане и плуване са безпорни градски и окръжни първенци. Така се получи и на много места в страната, което наложи тия два най големи профсъюза да се разделят и образуват отделни ДСО. Профсъюза на транспортните работници, благодарение на това че имаше от по ранно физкултурни организация в почти цялата страна, много скоро изгради стройна организация със свой централен съвет. И ако се направи един

преглед от създаването на ЖСК - Локомотив, този период може да се чете като най ползотворен и изпълнен със съдържание. За бързият подем на организацията голям дял има организационната и финансова помощ на ЦС на ДСО "Локомотив", непосредствения контрол и помощ на ОК на транспортните работници. Голяма е и помощта от стлана на министерството, което довърши стадиума, построи гимнастическия салон и го обзаведе и ежегодно отпускаше субсидия за спортно учебна работа. Всички тия фактори оказват благотворно влияние върху целия живот на ДСО Локомотив.

Тук е местото да се спомене един факт, който ако при отделянето на Локомотив от Торпедо се беше правилно оценял, Русе и до днес щеше да има един здрав отбор в АРБГ, за това защото в Локомотив от представителния отбор бяха 17 състезатели, а в Торпедо останаха само 2. Амбицията на определени хора донесе това, че още на следващата година със катастрофални резултати футболния отбор на Торпедо отпадна от групата на майсторите.

ОС на Локомотив скоро стъпи на правилни релси. Преустроен се работата така, че футбола да не бъде вече водеща дисциплина. Обърна се по голямо внимание на гимнастиката и атлетиката. В гимнастическата секция расте младежката смяна, достойни заместници на Сяров и Гугулова като майстора на спорта Илия Дългерсва, първоразрядниците Василка Ранева, Доротея Каврикова, Гаганев, Русанов, Габровски и др. Във всички състезания профсъюзни и републикански гимнастиците на Локомотив Русе са основа на представителния отбор на ЦС на ДСО Локомотив. През 1948 год. Локомотив Русе е републикански първенец по гимнастика, за което заслуга имат треньорите на д-вото Димитър Ефремов, Надежда Ефремова.

Изобилна добра дейност развива Локомотив с поемане шефство над училищата. Под негово шефство и с ценната помощ на треньорите по футбол Кирил Манев, П.Енев, техникума по механотехника е градски и окръжен първенец от 1946 до 1948 година. В училище "Ст.Караджа" се образува първата детска туристическата група в страната. Голяма е материалната помощ която организацията дава на подшефните училища по отношение снабдяването им с екипи, съоръжения и построяване на спортни площадки в училищата.

Изградени са здрави физколективи като тия в жи дено с инструктор, дългогодишния състезател по футбол Милчо Келев

зав. "В. Коларов" с председателя заслужилите дейтели на физкултурата Коста Райчев, Корабостроителницата - с председателя Асен Кожухаров, гара Самуил, Две Могили и ми. др. В този период колектива на делото бе първенец колектив на ЦС на Локомотив, завод "В. Коларов" - втори в републиката, БРП - 1955-1956 г. първенец на ЦС, пристанищно управление - 1957 г. първенец, ДАН първенец на града и др.

Наред със старите и заслужили дейтели като Доганов, Пирговскиев, Трифонов, Райчев, расте нова смяна дейтели от които особено добре работят Димитър Тонев, Васил Василев, Милчо Михайлов, Илиян Евров, Г. Коцев, К. Пекев и др. Паметни са проведените дни на физкултура в които организацията Локомотив показа своя ръст и възможност.

ОС на Локомотив бе винаги в челните редици между тия на ЦС. Често при отчитане на съревнованието, тесни само решават първенството на Русе, Пловдив или София, които са в повечето случаи в челните места.

Ясно бе, че решението на Партията ръководителна дават своите подсъжителни резултати. Първи кънове са производствената гимнастика на завод "В. Коларов", ДАН, БРП и др. колективи.

Лазтар организационно и секциите, а ведно с тех и спортното майсторство. В секциите по алимнизъм и туризъм фактически се е събрал целия ентив на това движение в Русе. От него израстват такива кадри като майстор на спорта Христо Попов - отличен железничар, Петър Димитров - отличен железничар, Върбан Попов - най добър в професията, Стефана Маринова - образец служител и др. Секцията по ски е най добрата от тия в града, от която излезна и републиканския състезател Илия Дялков на дълго бягане.

Секцията по гребане оглавена от ветерана Нено Джаврев, дейно подпомогната от Петър Ковачев и Илия Райков е винаги градски и окръжен първенец, а там растат кадри като майстор на спорта Никола Манев, Ц. Коцева, М. Димитрова, Нефедов и др. Не малко републикански рекорди притежават гребците на Локомотив. Боксовата секция с председателя Г. Коцев през 1953 г. е първенец на ЦС от която излезнаха като състезатели Борислав Андреев дългогодишен републикански първенец, Силин Николов и др.

Така работи Локомотив до 1957 год. когато се

наложи нова реорганизация. Образувано бе единно физкультурно д-во на всички спортни организации в града - Д-во "Дунав". Локомотив е влизи в това дружество, а дейността му сведена в рамките на колектив, продължават спортните традиции на ИСК. С цената на големи усилия се поддържат отбори по борба, гребане, футбол, гимнастика и по малко волейбол, баскетбол и някои други дисциплини. През 1960 год. гребния отбор посети Югославия и от 14 отбора бе класиран втори. През същата година колектива зае второ място в съревнованието сред колективите на Дунав.

Сили в транспортните работници има, които могат и трябва да се развият за да стане физкультурата пак на онай висота която те са достигали.

Напред към все по масово физкультурно движение, към повишаване спортното майсторство и ведно с това награждането новия образ на физкультурника - утрешен строител на Комунизма, нов човек на труда с високи морални и волеви качества.

Да креще и се развива физкультурата всред транспортните работници.

Да живее славната БКП и нейния ЦК организаторка на всички наши победи.